

Izvickaja a Közép-ázsiai expedíción

A feleség

Reménytelenül zuhog az eső, két fiatal arc tekint ki az ablak mögül a végeláthatatlan vízáradatba. Kinyílik a kapu, a fiú kiszalad rajta és egy kis papírcsónakot kezd úsztatni az esőtengeren. Ha partot ér — szerencsénk lesz, mondják.

Ezzel a kedves, játékos ötlettel kezdődik *A feleség* című film és hamar megértjük az alkotói szándékot: gyermeklelkű, a felnőttiség küszöbéhez alig-alig elért fiatalok világába vezetnek el bennünket, világba, melyben játék és komolyság kibogozhatatlanul keverednek, melyet apró, csavics örömök, kis titkolódzások töltenek ki. A kislány születésnapjára mackót kap újdonsült férjétől ajándékba, mert közben kiderül, hogy a két fiatal titokban összeházasodott és azt is megtudjuk, hogy a kislány még most is fél kicsit szigorú, komoly, nem mindig édesanyjától. — A jellemzés finom, szellemes megoldásaival élnek itt az alkotók, jól eltalált gesztusok (pl. a fiú mackós mozgása, ügyetlen szemérme) és párbeszéd-

töredékek rajzolják meg a hősöket a hosszadalmas informálás helyett. Nagyon kifejező például az anya bemutatása, akit bosszant a kislány kései hazatérése, mégsem akar egészen értetlen és elutasító lenni. Ingerültségét és fegyelmét egyszerre mutató arcjátéka, korholó szavai zárkózott, boldogtalan, erős emberrel vallanak. Ugyanílyen erőteljes színekkel vázolja fel a film az elvált apa második feleségének portréját. Egy rendetlenül félrelökött cipő, állandóan parancsolásra csattanó hang, a mozdulatok harsány közönségsége hitelesen idézik fel ennek a felületes, kicsit üres és önző asszonynak képét. Ezek a dialógusokban fukar, színészi eszközökben és képi megoldásokban annál beszédesebb jelenetek sokat ígérő bevezetését jelzik egy modern drámának, melyben egy magára hagyott és egy boldogságát éppen megalapozó asszony életének érdekes párhuzama válhatna a történet gerincévé.

A film alkotói azonban érthet-

lenül hátra fordítanak ennek a kínáló lehetőségnek. Történetüket inkább a látványosabb, külső eseménygazdagságra kívánják építeni és a lélektani dráma belső megrajzolása helyett a romantikus, kalandos meseszöveg felé veszik útjukat. Érdekes, szokatlan események tanúi leszünk, közép-ázsiai expedíción veszünk részt, aggódunk hőseinkért a pestis járvány ellen folytatott bátor küzdelmükben, örülünk az archeológiai ásatások váratlan sikereinek, csak éppen azt nem éljük velük végig, ami a film indítása és a téma szerint a legjobban érdekelt volna: milyen gondokkal kell megküzdenie egy fiatal diáknak, míg a házasságban megtalálják a mindennapi élet harmóniáját. Persze a rendkívüli helyzetekben való helytállás is lehet a hűség próbája és ezek a fiatalok szép szenvedéllyel tartanak ki egymás mellett, de mi éppen arra vártunk volna választ, hogy mely motívumok teremtik meg ezt az emberi összetartást, mi a titka e házasság sikerének. Annál is inkább, mert a szülők házasságának sikertelenségét is a fiatalok boldogságának »tanulásaiból« kellett volna megértenünk. A film dramaturgiai konstrukciója mindenképpen ezt követelte volna, s kár, hogy az alkotók adósak maradtak e lélektani problémák elemző, részletező rajzával.

Így, az alkotók elmélyültebb pszichológiai igénye híján, a film megmaradt érdekes, feszültségekben gazdag, sokszor hatásos alkotásnak anélkül, hogy a témában rejlő összes drámai lehetőségeket sokoldalúan kiaknázza volna. *Stolper* rendezői munkáját elsősorban a színészi játékra alapozza. Képi ötletei, beállításai, kamerájának mozgékony-sága sokszor elmarad a dramaturgiai megoldások sikere mögött. A színészek közül elsősorban a Negyvenegyedikből ismert *Izvickáját* és a fiatal férj szerepét alakító *Mihajlovot* kell kiemelnünk. *Kozirjeva* — az édesanya szerepében — játéka tartottságával, eszköztelenségével, gyakran előtérbe hozott fájdalmas kifejező tekintetével gazdagon egészíti ki a forgatókönyvíró által hiányosabban megrajzolt jellemet. **Bi**

Izvickaja

Mihajlov — a férj

